

Thái Bình

Chủ nhật

SỐ 790
Chủ nhật
Ngày 19 - 2 - 2023

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: tsbaothaibinh@gmail.com

Văn kiện mang tầm vóc cương lĩnh về văn hóa

(Xem trang 2)

Phát huy hiệu quả phong trào "Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc"

Trang 3

Trò chuyện cùng bác sĩ Tạ Xuân Thảo

Trang 5

KỶ NIỆM 80 NĂM RA ĐỜI ĐỀ CƯƠNG VĂN HÓA VIỆT NAM (1943 - 2023)

LTS: Kỷ niệm 80 năm ra đời Đề cương văn hóa Việt Nam (1943 - 2023), Báo Thái Bình thực hiện loạt bài (đăng tải các số chủ nhật và thứ tư hàng tuần) nhằm ôn lại ý nghĩa lịch sử, giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc, lâu bền của Đề cương văn hóa; quá trình vận dụng, phát triển những nội dung cốt lõi của văn kiện, từ đó phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam góp phần xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Văn kiện mang tầm vóc cương lĩnh về văn hóa

■ THANH HẰNG
(Tổng hợp)

Năm 1943, trong bối cảnh tình hình thế giới, Đông Dương cũng như trong nước đang diễn ra căng thẳng, Đề cương văn hóa Việt Nam do Tổng Bí thư Trường Chinh soạn thảo ra đời, đáp ứng yêu cầu của lịch sử, mang tính định hướng cho việc xây dựng một nền văn hóa mới, được xem như “cương lĩnh đầu tiên của Đảng về văn hóa”. Trải qua chặng đường 80 năm, những định hướng cơ bản về tư tưởng, nội dung và những nguyên tắc của nền văn hóa mới vẫn còn mang ý nghĩa lớn, góp phần tạo sức mạnh, nguồn lực nội sinh để xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Bối cảnh ra đời

Trong bối cảnh chiến tranh thế giới lần thứ hai đang lan rộng và ngày càng ác liệt, ở Việt Nam, tình hình kinh tế, chính trị, tư tưởng, văn hóa - xã hội rất phức tạp, mâu thuẫn giai cấp và dân tộc ngày càng sâu sắc. Nhân dân ta nói chung, trí thức, văn nghệ sĩ, học sinh, sinh viên yêu nước nói riêng đã đứng lên đấu tranh chống lại phát xít Nhật và thực dân Pháp, đòi lại quyền tự do, độc lập cho dân tộc. Tuy nhiên, thực dân Pháp đã cấu kết với bè lũ tay sai, dùng các thủ đoạn dã man, tàn ác, kể cả thủ đoạn “trói buộc văn hóa và giết chết văn hóa Việt Nam” để thực hiện mưu đồ xâm lược. Vì vậy, cuộc đấu tranh trên mặt trận tư tưởng - văn hóa giữa các lực lượng yêu nước với phát xít Nhật và thực dân Pháp diễn ra rất quyết liệt và gay gắt. Tại Hội nghị Thường vụ Trung ương Đảng từ ngày 25 - 28/2/1943, Đảng ta nhận định: Trong lúc này, Đảng cần phải có các tổ chức và đội ngũ cán bộ chuyên môn hoạt động về văn hóa để gây dựng và thúc đẩy phong trào văn hóa tiến bộ, văn hóa cứu quốc nhằm chống lại văn hóa phong kiến bảo thủ, lạc hậu, đoàn kết các nhà văn hóa, trí thức...

Đề cương văn hóa Việt Nam năm 1943 ra đời trong bối cảnh đó đã đáp ứng được yêu cầu tập hợp đội ngũ trí thức để chống phát xít Nhật, thực dân Pháp. Nội dung tổng thể của Đề cương bao gồm 5 vấn đề lớn: Cách đặt vấn đề; Lịch sử và tính chất văn hóa Việt Nam; Nguyên cơ văn hóa dưới ách phát xít Nhật - Pháp; Vấn đề cách mạng văn hóa Việt Nam; Nhiệm vụ cấp bách của những nhà văn hóa Mác-xít Đông Dương và nhất là của những nhà văn hóa Mác-xít Việt Nam.

Mỗi vấn đề bao gồm những nội dung cơ bản được trình bày ngắn gọn, súc tích, gắn quyện với nhau để chỉ ra ở Việt Nam tất yếu phải tiến hành cuộc cách mạng tư tưởng văn hóa. Ngay trong phần đầu tiên, Đề cương khẳng định: “Có lãnh đạo được phong trào văn hóa, Đảng mới ảnh hưởng được dư luận, việc tuyên truyền của Đảng mới có hiệu quả”. Trong phần “Vấn đề cách mạng văn hóa Việt Nam”, Đề cương định hướng: “Văn hóa mới Việt Nam là một thứ văn hóa có tính chất dân tộc về hình thức và tân dân chủ về nội dung. Chính vì thế

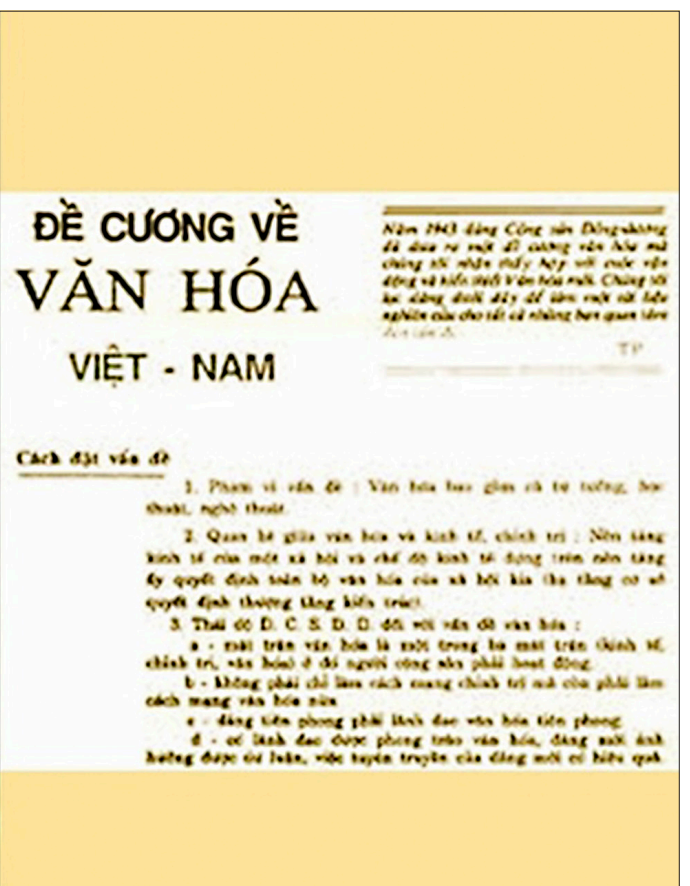

Tháng 2/1943, Đề cương văn hóa Việt Nam do Tổng Bí thư Trường Chinh soạn thảo được thông qua tại Hội nghị Thường vụ Trung ương Đảng ở Vông La (Đông Anh, Phúc Yên, nay là Hà Nội).
Ảnh tư liệu

nó cách mạng nhất và tiến bộ nhất ở Đông Dương trong giai đoạn này”. Đây là văn kiện đầu tiên Đảng ta trình bày rõ ràng những quan điểm cơ bản của mình về văn hóa, về vị trí của văn hóa trong tiến trình cách mạng giải phóng dân tộc, về sự tất yếu phải tiến hành cách mạng tư tưởng - văn hóa.

Ba nguyên tắc bao trùm nền văn hóa mới

Đề cương văn hóa Việt Nam năm 1943 xác định 3 nguyên tắc cuộc vận động văn hóa trong giai đoạn này: dân tộc hóa (chống mọi ảnh hưởng nô dịch và thuộc địa, khiến cho văn hóa Việt Nam phát triển độc lập); đại chúng hóa (chống mọi chủ trương hành động làm cho văn hóa phần lại đông đảo quần chúng hoặc xa đông đảo quần chúng); khoa học hóa (chống lại tất cả những cái gì làm cho văn hóa trái khoa học, phản tiến bộ). Ba nguyên tắc kể trên đã vạch ra những đường hướng cơ bản cho một nền văn hóa mới ở mục tiêu phải đạt đến, tính chất phải có và những nội dung cơ bản với mục đích chính trị là tham gia trực tiếp vào một cuộc cách mạng xã hội đang chuẩn bị đến thời kỳ cao trào. Đề cương khẳng định: “Muốn cho ba nguyên tắc trên đây thắng, phải kịch liệt chống những xu hướng văn hóa bảo thủ, chiết trung, lập dị, bi quan, thần bí, duy tâm...”. Có thể thấy, ba nguyên tắc trên là sự

trả lời đúng đắn và kịp thời cho các nhu cầu cấp thiết nổi lên trong một thời điểm trọng đại của lịch sử. Dân tộc, đại chúng, khoa học đã trở thành tính chất, đặc trưng của nền văn hóa Việt Nam - nền văn hóa thấm đẫm tinh thần dân tộc, giàu bản sắc do nhân dân sáng tạo với khát vọng không ngừng hướng đến tiến bộ, văn minh.

Cho đến ngày nay, những phương châm dân tộc, đại chúng, khoa học vẫn mang tính chất đúng đắn. Trải qua bao thăng trầm, con đường trở về với truyền thống di sản của ông cha, gắn bó chặt chẽ với đời sống nhân dân, mang tư tưởng tiến bộ, khoa học là điều kiện tiên quyết bảo đảm cho văn hóa dân tộc phát triển. Thái độ nhất quán và những nguyên tắc của Đảng về một nền văn hóa mới đã đáp ứng được những yêu cầu của cuộc cách mạng xã hội vì dân tộc, vì nhân dân. Coi văn hóa là một trong ba mặt trận, trong Đề cương khẳng định “Phải hoàn thành cách mạng văn hóa mới hoàn thành được cuộc cải tạo xã hội” đã cho thấy nhìn nhận đúng đắn của Đảng đối với văn hóa dân tộc.

Đề cương văn hóa Việt Nam năm 1943 mang sứ mệnh lịch sử đặc biệt. Bởi, ở bất cứ giai đoạn nào, nền văn hóa vì dân tộc, nhân dân, mang nhân quan khoa học cũng luôn có sức hút, khả năng quy tụ, tập hợp những trí thức tâm huyết với đất nước.

TỔNG KẾT 10 NĂM THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT TRUNG ƯƠNG 8 (KHÓA XI)

Phát huy hiệu quả phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”

■ TRỊNH CƯỜNG

Thực hiện các chủ trương của Đảng, Nhà nước về quốc phòng, an ninh, đặc biệt là Nghị quyết Trung ương 8 (khóa XI) về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” trên địa bàn tỉnh được cấp ủy, chính quyền các cấp triển khai thực hiện với nhiều giải pháp tích cực, sáng tạo. Qua đó tạo sức lan tỏa mạnh mẽ, huy động được sự đoàn kết, thống nhất của toàn xã hội chung tay thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, góp phần thúc đẩy kinh tế - xã hội địa phương phát triển.

Sau 9 năm hoạt động, tổ tàu thuyền tự quản xã Nam Phú (Tiền Hải) là một trong những điểm sáng trong phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” trên khu vực biên giới biển. Ông Nguyễn Văn Khói, tổ trưởng tổ tàu thuyền tự quản xã Nam Phú chia sẻ: Trước đây khi chưa có tổ tự quản, bà con ngư dân thường mạnh ai nấy làm, hay xảy ra tranh chấp về quyền lợi, bến bãi luôn tiềm ẩn những yếu tố phức tạp về an ninh trật tự (ANTT). Khi đi vào hoạt động, mỗi thành viên trong tổ tự quản luôn phát huy tinh thần trách nhiệm vì cộng đồng, tích cực phối hợp với lực lượng công an, biên phòng nắm tình hình, phát hiện, cung cấp hàng trăm nguồn tin an ninh, đấu tranh, xử lý các loại tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật. Tham gia cứu hộ, cứu nạn, phòng, chống thiên tai, đẩy đuổi tàu thuyền nước ngoài xâm nhập trái phép, bảo vệ chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Cùng với đó, chúng tôi luôn tích cực tham gia bảo vệ tài nguyên và môi trường sinh thái biển; hỗ trợ ngư dân phát triển kinh tế; làm tốt công tác vận động, tuyên truyền người dân chấp hành nghiêm chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các quy định của địa phương.

Tại Trường THPT Lê Quý Đôn (thành phố Thái Bình), tổ tự quản ANTT học đường với gần 40 thành viên là giáo viên, nhân viên, học sinh tham gia là hoạt động thiết thực lan tỏa phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” trong nhà trường. Dù mới thành lập từ tháng 10/2022, các thành viên tổ tự quản đã tích cực theo dõi, nắm bắt tình hình, phối hợp với các lực lượng tổ chức tuần tra, kiểm soát ANTT, kịp thời ngăn ngừa, phát hiện và đấu tranh với các hành vi vi phạm pháp luật trong

nhà trường. Đồng thời, tuyên truyền, vận động cán bộ, giáo viên và học sinh chấp hành nghiêm quy định của ngành, nội quy, quy chế của nhà trường. Ông Vũ Trọng Lâm, Hiệu trưởng Trường THPT Lê Quý Đôn cho biết: Việc thành lập tổ tự quản có ý nghĩa thiết thực nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, ý thức của tập thể, cá nhân trong việc tự phòng ngừa và chủ động đấu tranh phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội và các hành vi vi phạm pháp luật khác trong trường học. Nhờ đó, kỷ cương, nề nếp, ANTT, an toàn giao thông trong và gần khu vực nhà trường luôn được bảo đảm, không để xảy ra bạo lực học đường, không có cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh phạm tội hoặc mắc tệ nạn xã hội.

Trong phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”, công tác tuyên truyền được các đơn vị, địa phương thực hiện thường xuyên, liên tục, đa dạng hóa nội dung, hình thức, phù hợp với từng địa bàn dân cư, từng nhóm đối tượng, tạo sức lan tỏa lớn trong cộng đồng. Năm 2022, các lực lượng trong tỉnh đã phối hợp tổ chức in treo, kẻ vẽ gần 900 băng rôn, khẩu hiệu, pa nô, áp phích; xây dựng trên 200 tin, bài, phóng sự tuyên truyền về công tác bảo đảm ANTT, đấu tranh phòng, chống tội phạm, ma túy, tệ nạn xã hội, biểu dương gương người tốt, việc tốt, các điển hình tiên tiến; tổ chức 24 lớp tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật cho hơn 5.500 lượt người tham gia. Phong trào cũng được thực hiện đồng thời với các cuộc vận động, phong trào thi đua như “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, “Dân vận khéo”... Đến nay, trên địa bàn toàn tỉnh, lực lượng công an đã phối hợp xây dựng,

Thời gian tới, Công an tỉnh tiếp tục thực hiện tốt công tác tham mưu, phối hợp, đẩy mạnh tuyên truyền, tăng cường nắm tình hình, diễn biến tư tưởng, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của nhân dân, nhân rộng và duy trì hiệu quả các mô hình, điển hình tiên tiến, đổi mới nội dung, hình thức xây dựng phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” để phát huy hiệu quả và lan tỏa sâu rộng hơn nữa.

**ĐẠI TÁ NGUYỄN QUỐC VƯƠNG
PHÓ GIÁM ĐỐC CÔNG AN TỈNH**

duy trì hoạt động của 1.366 mô hình tự quản về ANTT tại các địa phương, nhiều mô hình hoạt động thiết thực, hiệu quả, có tính lan tỏa cao. Thông qua 2.059 tổ hòa giải ở cơ sở với 14.773 hòa giải viên ở các thôn, khu, tổ dân phố đã tạo được khí thế sôi nổi, mang ý nghĩa thiết thực trong công tác bảo đảm ANTT trên tinh thần tự phòng, tự quản, tự bảo vệ, tự hòa giải. Các ngành chức năng, chính quyền địa phương đã quản lý, giúp đỡ 2.590 người tái hòa nhập cộng đồng, bắt, vận động 62 đối tượng truy nã... Ngày hội toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc được tổ chức hàng năm với nhiều nội dung phong phú, thiết thực, thu hút đông đảo quần chúng nhân dân, để lại những dấu ấn tốt đẹp và có sức lan tỏa lớn trong cộng đồng. Thông qua phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” đã huy động được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia. Người dân đã tích cực ủng hộ, giúp đỡ, thực sự trở thành “cánh tay nối dài” của lực lượng công an trong công tác phòng ngừa, đấu tranh phòng, chống tội phạm, góp phần củng cố và phát huy thế trận an ninh nhân dân vững chắc.

Lực lượng công an hướng dẫn kỹ năng, nghiệp vụ cho đội tự quản an ninh trật tự tại cơ sở.

BẢO TỒN NÉT ĐẸP NGHỆ THUẬT HÁT CHẦU VĂN

■ THANH THỦY

Hát chầu văn là loại hình nghệ thuật diễn xướng truyền thống đặc sắc của dân tộc gắn liền với sinh hoạt tín ngưỡng, tâm linh, đặc biệt là tín ngưỡng thờ Mẫu. Trải qua hàng trăm năm với bao biến cố, thăng trầm, có những lúc tưởng chừng đã mai một nhưng hiện nay nghệ thuật hát văn, chầu văn với những giá trị đặc sắc riêng có đã được khôi phục, bảo tồn và phát triển. Hàng năm, tại đền Tiên La, xã Đoan Hùng hay tại đền Trấn, xã Tiến Đức (Hưng Hà), hát chầu văn đã trở thành nét đẹp văn hóa không thể thiếu.

nên chúng tôi cảm thấy rất vinh dự, tự hào và nguyện sẽ giữ gìn, phát huy nét đẹp truyền thống này. Tôi luôn ý thức trách nhiệm của mình trong việc bảo tồn các giá trị văn hóa phi vật thể của nhân loại, đặc biệt là góp phần chung tay loại bỏ những hành vi phản cảm về văn hóa trong thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu, lưu giữ nét đẹp truyền thống để câu hát văn mãi được nâng niu, nối dài thêm sức sống.

Ông Đặng Vũ Trần Nhã luôn trăn trở để trao truyền nghệ thuật hát chầu văn cổ cho thế hệ mai sau.

Anh Trần Văn Hải, xã Tiến Đức chia sẻ: Là người trẻ tuổi nhưng mỗi lần được nghe những bài hát chầu văn em rất thích thú. Sự độc đáo của hát văn, hát chầu văn không chỉ thể hiện ở sự trầm bổng, nhấn nhá của lối hát mà còn thể hiện ở tay đàn, nhịp phách ăn nhập một cách hài hòa. Để vừa đàn vừa hát là cả một quá trình điều luyện, công phu của các nghệ nhân bằng cả tâm huyết và bề dày năm tháng. Em rất ngưỡng mộ các nghệ nhân và cũng muốn được học hỏi để có thể tự mình hát những bài chầu văn hay như thế.

Như mạch nguồn cuộn chảy, không ồn ào mà âm thầm trong nhịp sống hiện đại hối hả, nghệ thuật hát chầu văn mang những giá trị văn hóa tinh thần sâu sắc, vừa thể hiện nhu cầu thẩm mỹ vừa thể hiện ước vọng tâm linh của con người trong cuộc sống. Vì vậy, hát chầu văn không chỉ là một hình thức sinh hoạt tín ngưỡng, văn hóa cộng đồng mà còn là một loại hình âm nhạc dân gian độc đáo cần được giữ gìn, phát huy cho muôn đời sau.

Được tận mắt chứng kiến một buổi lễ hát chầu văn của nghệ nhân ưu tú Đặng Vũ Trần Nhã, thủ nhang đền Tiên La với giá châu Bát Nạn Tướng quân, chúng tôi được chìm đắm trong những câu văn uyển bác, nhịp điệu trầm bổng, tươi vui, hòa tấu cùng nhiều loại nhạc cụ dân tộc có một sức cuốn hút đến lạ thường. Các thành viên mỗi người một nhạc cụ, một vai diễn, ai nấy đều thả hồn phiêu theo lời luyến láy của vở hát văn. Với ông Nhã, điều hạnh phúc nhất ở nghề đó là cảm nhận được nét tài hoa, tinh tế của cha ông gửi gắm qua từng lời văn, điệu múa, hương con người tới cái tâm thiện trong cuộc sống. Ông Nhã chia sẻ: Nét độc đáo của hát chầu văn không chỉ thể hiện ở sự trầm bổng, nhấn nhá của lối hát, mà còn thể hiện ở tay đàn, nhịp phách sao cho hài hòa và tinh tế. Bên cạnh việc sưu tầm các làn điệu cổ, tôi luôn trăn trở tìm hướng bảo tồn và phát triển hát chầu văn cho thế hệ trẻ. Đây là cách để chúng tôi giữ gìn bản sắc truyền thống của dân tộc. Vì thế, tôi luôn mong muốn sẽ trao truyền gửi gắm lại những điệu hát chầu văn cổ để lưu truyền cho thế hệ mai sau.

Hát văn, chầu văn có sức cuốn hút kỳ lạ làm mê say lòng người bởi ở đó có sự kết hợp đặc sắc hòa quyện giữa lời ca, âm nhạc, vũ đạo và nghi lễ, đem lại cho chúng ta nhiều cung bậc cảm xúc, vừa hiện thực gần gũi vừa huyền diệu linh thiêng. Xưa kia hát văn, chầu văn được biểu diễn chủ yếu trong các đền, phủ nhưng theo thời gian từ chốn linh thiêng, hát văn đã và đang lan tỏa hiện diện trong nhiều không gian hoạt động văn hóa nghệ

thuật của cộng đồng. Tại đền Tiên La, hàng năm có rất nhiều đợt tổ chức hát chầu văn với các giá đồng ca ngợi công đức của các vị tiền nhân đã thu hút rất nhiều du khách thập phương đến chiêm ngưỡng và thưởng thức. Ông Nguyễn Văn Dự, du khách thành phố Hải Dương chia sẻ: Đến với Thái Bình, chúng tôi ấn tượng nhất là khi đến đền Tiên La được thưởng thức những làn điệu chầu văn cổ. Được nghe và thưởng thức các nghệ nhân hát, chúng tôi như được hiểu rõ hơn về những công lao to lớn của các nhân vật lịch sử, những buổi đầu lập làng, đánh thắng giặc ngoại xâm. Vì thế, cứ đầu xuân năm mới tôi và gia đình đều đến đây để chiêm bái và tận hưởng giai điệu âm vang của nghệ thuật hát chầu văn.

Không chỉ ở đền Tiên La, những ngày đầu xuân, tại đền Trấn xã Tiến Đức, loại hình hát chầu văn đã, đang phát triển mạnh mẽ. Các giá hát thường sắp xếp như một câu chuyện về xuất xứ của các vị vua Trần và các Thánh để tôn vinh công đức, kỳ tích của các bậc tiền nhân. Không có ngày cố định nhưng cứ mỗi dịp đến ngày giỗ của các vua triều Trần những giai điệu hát chầu văn lại rộn ràng khiến các du khách đến xem cũng rộn rã. Nghệ nhân ưu tú, thanh đồng Vũ Văn Thắng, Phó Hội trưởng thường trực Hội thanh đồng đạo quan tỉnh Thái Bình cho biết: Năm 2016, loại hình hát văn, hát chầu văn trong “Thực hành tín ngưỡng thờ mẫu tam phủ của người Việt” đã được UNESCO vinh danh là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Là những người thực hành và giữ gìn những nghi lễ này

Nghệ nhân ưu tú, thanh đồng Vũ Văn Thắng với các giá đồng tại đền Tiên La.

Trò chuyện cùng bác sĩ Tạ Xuân Thảo

■ NGUYỄN CÔNG LIÊM
Thành phố Thái Bình

Tháng 2/1979, khi đang giữ cương vị Phó Trưởng khoa Ngoại, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Thái Bình, Thầy thuốc ưu tú, bác sĩ Tạ Xuân Thảo được cấp trên điều động khẩn cấp cùng với thầy thuốc Nguyễn Văn Bán, Trưởng khoa Chấn thương, bác sĩ Ngọc Anh, bác sĩ Văn Thụ công tác tại Trường Đại học Y Thái Bình và các thầy thuốc Văn Đắc, Đức Tám, Văn Lập thành lập kíp phẫu thuật tăng cường lên mặt trận biên giới phía Bắc, trực tiếp là tỉnh Lai Châu để phối hợp cấp cứu, điều trị thương binh. 44 năm sau kỷ niệm ở trạm phẫu dã chiến Pa Tấn, Lai Châu được bác sĩ Tạ Xuân Thảo kể lại.

Trạm phẫu dã chiến Pa Tấn

Tháng 2/1979, bác sĩ Tạ Xuân Thảo đang trong đoàn công tác của ngành y tế điều tra di chứng vết thương chiến tranh chống đế quốc Mỹ ở Việt Nam, khi vừa về đến cổng Bệnh viện Đa khoa tỉnh thì một cán bộ của Bệnh viện gọi ông và bảo: “Anh về khẩn trương chuẩn bị tư trang cùng một số thầy thuốc của Bệnh viện và Trường Đại học Y Thái Bình thành lập kíp phẫu thuật dã chiến tăng cường lên biên giới phía Bắc”.

Mệnh lệnh lên biên giới chỉ ngắn gọn như vậy. Ngay trong chiều, bác sĩ Tạ Xuân Thảo đạp xe về trại giống lúa Đông Cơ (Tiên Hải) - nơi vợ ông, kỹ sư nông nghiệp Lý Thị Dung công tác cùng vợ chuẩn bị tư trang cần thiết, cần dặn vợ con để sáng thứ hai lên đường ra biên giới phía Bắc. Các thầy thuốc ai cũng sẵn sàng vững niềm tin khi được điều động lên biên giới. Đoàn hành quân bằng xe ô tô, chiều ngày 23/2/1979 đã có mặt ở Lai Châu. Hôm sau đoàn vượt đèo Pha Đin và trưa ngày 24/2 đoàn lên đến Pa Tấn. Trạm phẫu dã chiến Pa Tấn là mấy nhà bạt được dựng dưới chân đồi, mọi thứ cần thiết cho công tác cấp cứu, điều trị đều đơn sơ, chỉ có công việc và mệnh lệnh là không thể chần chừ. Ở gần trạm phẫu là các đơn vị bộ đội chốt quân trong các công sự chiến đấu.

Đêm đầu tiên ngủ ở trạm phẫu dã chiến Pa Tấn, ông Thảo và các thầy thuốc vẫn nghe rõ tiếng súng nổ, tiếng đại bác từ các chốt tiền tiêu vọng về. Ngày hôm sau trạm phẫu bắt đầu công việc cấp cứu thương binh. Dầu mặt trận biên giới Hoàng Liên Sơn ngày ấy, nay là Lai Châu và Sơn La không ác liệt như các tỉnh Lạng Sơn, Hà Giang... nhưng bộ đội, dân quân du kích ở các bản làng, các đồn biên phòng vẫn nhiều người hy sinh và bị thương, trạm phẫu liên tục phải tiếp đón và điều trị kịp thời. Mỗi cấp cứu thương binh trong điều kiện thiếu trang thiết bị, trong ánh sáng yếu ớt nhạt nhòa của bóng điện công suất thấp nhưng trái tim các thầy thuốc dành hết cho các thương binh. Có trường hợp chiến sĩ bị thương sau 17 ngày mới được thu dung đưa về trạm phẫu, vết thương đã có chỗ hoại tử vẫn được bác sĩ Thảo và các thầy thuốc cứu sống kịp thời. Những ngày ở trạm phẫu dã chiến Pa Tấn, thầy thuốc và thương binh cùng chung khó khăn thiếu lương thực, thực phẩm, cả tháng không được ăn miếng thịt, họa chăng mới có bữa có cá khô mặn chát, các thầy thuốc thay nhau tìm hái lá sắn để ăn. Nhờ tiếp phẩm của các đơn vị bộ đội từ phía sau chuyển đến, thương binh và bác sĩ có thêm chuối xanh, bí ngô để cải thiện, nhiều bữa các thầy thuốc xuống suối bóc rêu xanh về nấu canh...

Khi tiếng súng trên biên giới tạm ngưng, Trung Quốc rút quân, kíp bác sĩ tại trạm phẫu dã chiến Pa Tấn của bác sĩ Tạ Xuân Thảo được rút về Bệnh viện huyện Mường Lay. Tại đây, các thầy thuốc tiếp tục nhiệm vụ tiếp đón và cấp cứu thương binh đồng thời giúp Bệnh viện nâng cao trình độ tay nghề cho các thầy thuốc ở đây.

Tháng 6/1979, bác sĩ Tạ Xuân Thảo và các đồng nghiệp kíp phẫu hoàn thành nhiệm vụ, trở lại Thái Bình công tác.

Bác sĩ Tạ Xuân Thảo, nguyên Giám đốc Bệnh viện Đa khoa tỉnh (người thứ nhất bên trái) giới thiệu và hướng dẫn sử dụng máy đo khí máu cho đồng nghiệp (ảnh chụp năm 1995).

Luôn đau đầu lời Bác dạy: “Lương y phải như từ mẫu”

Sinh ở xã Tây Giang (Tiên Hải), năm 1954 ông Thảo theo học Trường Cán bộ y tế Hà Nội và được điều động lên công tác ở ngành y tế khu tự trị Việt Bắc. Vừa làm vừa theo học nâng cao, đến năm 1968 ông học xong Trường Đại học Y Hà Nội, tiếp tục được điều động trở lại ngành y tế khu tự trị Việt Bắc, công tác ở đó đến năm 1977 thì được điều động về công tác ở ngành y tế Thái Bình. Ông đã trải qua nhiều cương vị công tác ở ngành y tế Thái Bình, từ Phó Trưởng khoa Ngoại, Trưởng đoàn công tác tăng cường biên giới phía Bắc, tham gia đoàn chuyên gia y tế giúp nước bạn Angiêri các năm 1988 đến năm 1990, Phó Giám đốc rồi Giám đốc Bệnh viện Đa khoa tỉnh từ năm 1993. Năm 2000 ông nghỉ hưu.

Có dịp được nghe bác sĩ Tạ Xuân Thảo kể về những tháng ngày tham gia cứu chữa thương binh tại trạm phẫu dã chiến Pa Tấn và nghe ông trải lòng trong suốt 46 năm theo nghề y mới hiểu thêm về tâm đức của ông. Ông luôn đau đầu lời Bác dạy: “Lương y phải như từ mẫu”. Ông tâm sự, giọng nghẹn ngào: Mới đó thôi mà các đồng nghiệp của tôi - bác sĩ Bán, bác sĩ Ngọc Anh, bác sĩ Đắc, bác sĩ Lập, y sĩ Tám cùng đoàn công tác với tôi ở trạm phẫu dã chiến Pa Tấn năm 1979 đã trở thành người thiên cổ rồi, cuộc đời vô thường lắm. Làm bác sĩ thì cũng đến cõi là ra đi thôi.

Dùng câu chuyện thật lâu, bác sĩ Thảo chia sẻ: Y đức

- một trong những quy chuẩn của đạo đức nghề nghiệp. Đạo đức nghề nghiệp là những quy tắc để hướng dẫn cho các thành viên ứng xử và hoạt động một cách trung thực, phục vụ cho lợi ích của nghề nghiệp và vì thế ngày còn công tác, trong mọi hoạt động nghề nghiệp, tôi yêu và gắn bó với cơ quan, yêu quý đồng nghiệp, luôn thực hiện công việc với chất lượng cao, tuân thủ pháp luật và phục vụ người bệnh tốt nhất có thể. Với tôi, y đức thực hiện nhiệm vụ là tòa án lương tâm, trách nhiệm xã hội.

Bác sĩ Tạ Xuân Thảo tâm niệm: “Sâu y lý - giàu y đức - giỏi y thuật” là phương châm của người thầy thuốc và tâm huyết “Nghề thầy thuốc là một nghề đặc biệt, so với những nghề khác có khác biệt rất lớn. Là thầy thuốc thì phải có lương tâm, trách nhiệm với người bệnh, đoàn kết với đồng nghiệp. Phải học hỏi kinh nghiệm với các bậc tiền bối, đồng nghiệp, chia sẻ kinh nghiệm cho những người đi sau để đạt được kiến thức và kỹ năng tốt nhất chữa trị cho người bệnh. Đối tượng mà người thầy thuốc tiếp xúc hàng ngày chính là những người có vấn đề về sức khỏe, những người bệnh, luôn mong mỏi sự giúp đỡ của người thầy thuốc. Họ tin tưởng vào tài năng, lòng nhân ái của người thầy thuốc sẽ cứu chữa họ khỏi đau đớn về thể xác lẫn tinh thần”.

Bởi vậy, với thầy thuốc Tạ Xuân Thảo, dù đã bước vào tuổi 86 nhưng ông vẫn thấm sâu phương châm của người thầy thuốc và khuyên các đồng nghiệp trẻ khi họ đến thăm về “Sâu y lý - giàu y đức - giỏi y thuật”.

CHUYỆN VUI SỨC KHỎE TẠI SAO CƠ THỂ CÓ CẢM GIÁC BỒN CHỒN NHƯ NỔI LOẠN?

■ *Bác sĩ BÙI VŨ KHÚC*

Ảnh minh họa

Tôi tốt nghiệp cả bác sĩ tây y và đông y, đã có khá nhiều năm làm công tác chăm sóc sức khỏe cho bà con xa gần, tôi còn nhớ mãi câu chuyện thú vị trong nghề bây giờ có thời gian kể lại có thể cũng giúp ích một số bạn đỡ lo lắng hơn khi ở trong tình trạng sức khỏe có vấn đề tương tự.

Chuyện xảy ra từ năm xưa năm xưa, một hôm có một bệnh nhân mới được nghỉ chế độ đến gặp tôi phàn nàn rằng: “Bác sĩ ạ, không biết trong người tôi bị làm sao mà khi còn đang công tác thì không thấy có gì khác thường, nhưng từ khi nghỉ chế độ đến nay người tôi cứ như ma làm, rất bồn chồn khó chịu, cảm giác như có hàng nghìn âm binh xâm nhập, dày vò, tưởng chừng như cơ thể sắp sửa sinh ra nhiều bệnh nguy hiểm lắm lắm. Bác sĩ làm ơn khám bệnh tư vấn cho tôi xem lý do tại sao và chữa trị như thế nào?”.

Tôi hỏi han kỹ lưỡng và xem kỹ bộ mạch cả hai tay phải trái rồi bằng kinh nghiệm của mình, đã từng trải qua nhiều bệnh nhân tương tự để vấn an và tư vấn cho bệnh nhân rằng: Anh chẳng có ma nào làm và cũng không có âm binh nào xâm nhập cả, chẳng qua đó là sự nổi loạn trong cơ thể mà thôi.

Anh tiếp tục đặt câu hỏi: “Cơ thể nổi loạn nghĩa là sao?”.

Tôi ôn tồn giảng giải thật chậm rãi và kỹ lưỡng ba điều, giống như giúp anh tìm đến ba bảo bối khai minh vậy.

Điều thứ nhất là:

Khi anh còn công tác, còn điều kiện, còn quan hệ, còn uy lực và đương nhiên là còn được chiêu đãi thì cơ thể còn được thường xuyên nạp vào các chất như:

- Độc đắc tửu: tức là các loại rượu quý như Ballantines, Hennessy, vang Ý...
- Sản vật quý như: cao hổ, nhung hươu, mật gấu, thậm chí cả sừng tê giác...

- Đặc sản rừng biển như: cua hoàng đế, cá hồi, tôm hùm, ốc hương, ba ba...

- Các loại thuốc quý, thực phẩm chức năng cao cấp như: sâm ngọc linh, ba kích núi, táo đỏ...

- Các loại chất kích thích như: thuốc lá, xì gà, cà phê chồn, chè móc câu...

Và còn nhiều thứ tác động hoặc thói quen khác nữa...

Điều thứ hai là:

- Tất cả các thụ thể tế bào (receptor) và các nếp nhăn trên vỏ não đã ghi nhớ hết các vấn đề của điều thứ nhất đã nói ở trên vào bộ nhớ (như độc đắc tửu, đặc sản rừng biển, thuốc lá, xì gà, cà phê, chè xin sô... và nó sẽ được đôn đốc nhắc nhở nếu như các vật chất thói quen trên không còn thấy xuất hiện.

- Trước khi nghỉ chế độ thì lại được mời mọc liên hoan chia tay, lại được nạp tăng cường các đặc sản của ngon vật lạ... Thế là các receptor, các nếp nhăn vỏ não

lại có cơ hội ghi nhớ khắc sâu thêm danh mục những thứ ở điều thứ nhất vào bộ nhớ.

Điều thứ ba là:

- Khi đã nhận quyết định nghỉ chế độ rồi, không còn được mời mọc giao lưu, các vật chất đặc sản quý không còn được nạp vào nữa.

- Bên ngoài thì tất cả đều im lặng như thình không.

- Bên trong thì các receptor tưởng như bắt đầu nổi loạn, biểu tình, giống hệt như một cuộc nội chiến, ngày càng khốc liệt hơn.

- Và ở trong cơ thể, tưởng như chúng bắt đầu phán hỏi: Rượu Ballantines, Hennessy, vang Ý... đâu? Cao hổ, nhung hươu, mật gấu, sừng tê giác... đâu? Cua hoàng đế, cá hồi, tôm hùm, ốc hương, ba ba... đâu? Sâm ngọc linh, ba kích núi, táo đỏ, thuốc lá, xì gà, cà phê chồn, chè móc câu... đâu?...

Tất cả đều im lặng!
Thế là toàn cơ thể có cảm giác tưởng như đang nổi loạn.

Tôi khám bệnh

Sau khi bắt mạch, tôi thấy mạch tả, quan và thốn đều sắc; mạch hữu quan trì, sít. Tổng quan sơ án thấy cả bộ mạch thốn, quan, xích hai bên tả hữu hơi căng nẩy. Đo huyết áp thấy tăng nhẹ, tôi cho làm các xét nghiệm cận lâm sàng, thấy kết quả mỡ máu cao, men gan cao, may mà đường huyết vẫn ổn định.

Lời tư vấn chân thành

- Tôi bảo: Bệnh của anh chưa có gì nguy hiểm lắm, cũng may mà anh được nghỉ chế độ rồi, chứ nếu cứ để tình trạng đó kéo dài thêm thì nguy hiểm.

- Tôi khuyên anh đừng lo lắng nhiều, rồi tình trạng tưởng như nổi loạn trong cơ thể sẽ dịu dần bởi lẽ: các receptor nhắc mãi, kích hoạt mãi không thấy cơ thể phản ứng đáp lại, rồi cũng quen dần, thích ứng dần. Bộ nhớ trên vỏ não đã ghi tên các đặc sản, của ngon vật lạ, ghi nhớ thói quen cũ rồi cũng mờ dần theo thời gian.

- Tôi không kê đơn thuốc gì cho anh mà chỉ dặn: Ăn uống điều độ, ăn nhiều rau xanh và uống nước trà thảo dược atiso và diệp hạ châu. Tôi khuyên anh đi bộ và tập yoga hàng ngày.

Ba tháng sau

Tôi gặp lại anh ở một quán cà phê, dáng anh săn chắc, nhanh nhẹn, anh hồ hởi bắt tay mời tôi cà phê và hàn huyên. Anh nói, ban đầu thú thực anh rất lo cho sức khỏe của mình, sau khi gặp tôi khám bệnh và tư vấn chân thành, anh thấy trấn tĩnh hẳn và về nhà làm theo, đến nay anh rất ổn. Anh còn khoe, bây giờ phiên chợ Mễ nào anh cũng phóng xe máy ù ù, đi mua cá rô ta về kho riêng như ăn sương lắm, chả có bệnh tật gì sắt.

Tôi cũng thấy vui thật là vui. Đúng là vui cuộc sống vô thường.

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Tuần qua, Tòa soạn Báo Thái Bình tiếp tục nhận được nhiều tin, bài, ảnh, tản văn, thơ, tạp bút, truyện ngắn... của các cộng tác viên (CTV) trong và ngoài tỉnh. Tiêu biểu như các CTV: Nguyễn Tường Thuật (Thái Thụy); Hoàng Quân, Nguyễn Công Liêm (thành phố Thái Bình); Nguyễn Thanh, Phạm Ngọc Yên (Kiến Xương); Lê Lan (Đài TTTH Thái Thụy); Lan Hương, Mai Hiền (Đài TTTH thành phố Thái Bình); Phạm Hưng (Đài TTTH Kiến Xương); Trúc Lành (Đài TTTH Hưng Hà); Tô Phương, Tiến Quang, Hồng Quang (Đài TTTH Đông Hưng); Thu Hiền (Đài TTTH Vũ Thư); Mạnh Tường, Quỳnh Thương (Đài TTTH Quỳnh Phụ); Nguyễn Thị Hải (Đại học Văn hóa); Thanh Tuấn (Trà Vinh); Lê Hạnh Nhân, Nguyễn Lê Ái Ngọc, Lê Thị Ngọc Nữ (Thành phố Hồ Chí Minh); Nguyễn Loan (Hà Nội);

Nguyễn Đình Thu (Bình Định); Hoàng Thụy Anh (Quảng Bình); Ngô Ngọc Thơ (Thanh Hóa); Nguyễn Minh Thuận (Bạc Liêu); Nguyễn Hữu Văn (Ninh Bình)...

Trong tuần, bên cạnh các bài thơ, tản văn ca ngợi cảnh sắc mùa xuân như “Đẹp quá mùa xuân”, “Hoa xoan mùa xuân món quà của quê hương” của CTV Lê Hạnh Nhân và Nguyễn Tường Thuật, các CTV tiếp tục bám sát định hướng tuyên truyền và các ngày lễ gửi tin, bài cộng tác. Hướng tới kỷ niệm ngày Thầy thuốc Việt Nam 27/2, CTV Ngọc Tuyền có bài “Đưa kỹ thuật cao vào sử dụng - nét mới ở Bệnh viện Đa khoa Kiến Xương”; CTV Hoàng Quân có bài “Cảm ơn thầy thuốc mẹ hiền” với lời tựa “Kính tặng tập thể thầy thuốc Khoa Nội tổng hợp, Bệnh viện Đa khoa thành phố Thái Bình” ca ngợi ý đức của người thầy thuốc và lòng biết ơn của người dân đối

với các y bác sĩ: “Cảm ơn thầy thuốc mẹ hiền/Bớt đi đau đớn ưu phiền riêng tư/Thầy mang ý đức nhân từ/Truyền thêm lửa ấm chính từ con tim/Bao người đã có niềm tin/Nơi đây điểm sáng nghĩa tình bao la”...

Hướng tới ngày Quốc tế Phụ nữ 8/3, các CTV: Phạm Ngọc Yên có thơ “Phái đẹp quê tôi”; Nguyễn Tường Thuật có thơ “Ấm mãi lời ru của mẹ”; Nguyễn Hữu Văn có thơ “Người mẹ”; Ngô Ngọc Thơ có bài “Tình mẹ muôn xuân”...

Ngoài ra, các CTV cũng đã sâu sát cơ sở, kịp thời cộng tác các tin, bài thời sự khác như: Đông Hưng thu hồi 1,6kg pháo nổ và nhiều vũ khí, công cụ hỗ trợ khác của CTV Tô Phương; CTV Lê Lan có bài “Bảo hiểm xã hội huyện Thái Thụy nỗ lực bảo đảm an sinh xã hội”; CTV Mai Hiền có tin Thành phố Thái Bình quyết liệt các giải pháp thu ngân sách ngay từ đầu năm...

Chuyên mục “Người Thái Bình - đất Thái Bình”, CTV Nguyễn Thanh có bài viết về Giáo sư, Tiến sĩ Vũ Đình Cự (1936 - 2011) - một người con của quê

huong Thái Bình sinh ra tại xã Đông Xuân (Đông Hưng). Ông vừa là một nhà khoa học vừa là một chính khách nổi danh...

Tin, bài của các bạn gửi về cộng tác đã, đang được biên tập, chọn đăng tải trên Báo Thái Bình điện tử (baothaibinh.com.vn) và báo in Báo Thái Bình. Ban Biên tập Báo Thái Bình trân trọng cảm ơn sự nhiệt tình cộng tác của các bạn và mong các bạn tiếp tục cộng tác thường xuyên. Tin, bài gửi về cộng tác đề nghị các bạn ghi rõ họ tên, địa chỉ và số điện thoại liên lạc. Mỗi tin, bài gửi về cộng tác, đề nghị gửi kèm 1 - 3 ảnh cùng nội dung, có chú thích đầy đủ. Tin, bài thời sự, đề nghị các bạn gửi kịp thời trong ngày để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Tin, bài, ảnh cộng tác của các bạn gửi về địa chỉ: Tòa soạn Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình hoặc hộp thư điện tử: tsbaothaibinh@gmail.com.

Trân trọng!

Các nguồn khảo luận cho biết, trong ba cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông thế kỷ XIII, nhà Trần nhiều lần bỏ trống kinh thành Thăng Long chọn hướng rút lui chiến lược về Long Hưng rồi lại phản công giành thắng lợi huy hoàng. Nguồn sử liệu cũng chứng minh, khởi phát làm giàu của họ tộc Trần ở vùng Hải Ấp trước khi bước lên ngai vàng thay thế nhà Lý suy vi đó là lời khẳng định của vua Trần Nhân Tông, vị vua kế nghiệp của nhà Trần sau 70 năm đặt mộng ngai vàng quyền lực: "...tổ tiên ta nối đời làm nghề chài lưới..." hay hiểu một cách nôm na là "làm giàu bằng nghề đánh cá". Dù hiểu theo cách nào thì thực tế chứng minh xuất xứ của họ tộc Trần là sự gắn bó sâu sắc với sông nước: "Nhà ta (tức họ Trần) khởi nghiệp từ bãi biển, cho nên thích hình rồng vào vẽ đui là có ý tỏ ra rằng không bao giờ quên gốc".

Theo sách: "Đông A liệt thánh tiểu lục" trích từ "Hoàng tông ngọc điệp" thế phả nhà Trần do Trần Thánh Tông soạn năm Thiệu Long thứ 10 (1264) thì tên tuổi các bậc tiên đế họ Trần ở vùng Hải Ấp đều mang bộ Ngự (Cá), ví như Trần Cảnh tên cúng cơm là "Lãnh Canh", Linh từ Quốc mẫu Trần Thị Dung tên cúng cơm là Ngừ, còn cao hơn Trần Kinh là (cá Kinh), Trần Hấp là (cá Trầm), Trần Thừa là (cá Trê), Trần Tự Khánh (cá Ngạnh)... đủ mặt các loại cá. Dù ở phía Bắc (Đông Triều - Quảng Ninh) hay xuôi về phương Nam neo đậu ở Tức Mặc (Nam Định), rồi chếch sang Đông Bắc (Long Hưng) an vị mộ tổ, lập nghiệp vùng Hải Ấp thì họ tộc Trần đều chăm chỉ làm ăn, quanh năm vật lộn sinh kế bằng nghề sông nước để cuối cùng "đất lành, chim đậu" nhà Trần đã neo thuyền ở lại lập vạn chài, thủy cơ giàu lòng nhân ái, bao dung ở Long Hưng. Thời sơ khai, thiên hạ thường xuyên biến loạn, vốn thạo nghề sông nước, thời thế loạn lạc đã giúp nhà Trần trụ lại Hải Ấp mang theo nghiệp mới "dĩ nông vi bản" (lấy nghiệp trồng lúa nước làm kế lâu dài), họ tộc Trần buông dân mái chèo, lên bờ lập ấp. Tuy lên bờ trồng lúa nhưng nghiệp sông nước còn lưu khiến họ tộc Trần vùng Hải Ấp vẫn đủ tài sức "cướp lái, đưa thuyền" vẫy vùng sông nước, giúp nhà Lý đánh tan Nguyễn Nộn, Đoàn Thượng mưu phản. Nghề sông nước lại có cơ duyên đưa họ tộc Trần vùng Hải Ấp bước dần sang nghiệp binh. Nhiều lần giúp vua tôi nhà Lý trừng trị kẻ làm phản khiến uy thế họ tộc Trần tăng cao, có cơ hội đưa hương binh lên kinh thành, lấy sông Hồng (Đại Hoàng giang) làm trục chính và sông Luộc (Nông Kỳ), sông Trà Lý (Tiểu Hoàng giang) làm hậu thuẫn tạo nguồn binh lực hùng mạnh, xuôi ngược vây ép kinh thành Thăng Long mỗi khi có biến. Nếu nhà Trần khởi nghiệp từ bãi biển như lời tự thuật của vua Trần thì trải qua biến cố, thăng trầm, lịch sử ghi nhận gia tộc họ Trần đạt tới đỉnh cao nghiệp võ. Hải Ấp, Long Hưng với những bãi biển, bãi sông không chỉ là nơi "cắm sào" neo đậu tàu thuyền tìm kế sinh nhai mà còn là nơi "địa phát đế vương". Thời nhà Trần, đất đai Long Hưng kéo dài từ ngã ba Nông Kỳ đến cửa biển Đại Toàn (Lưu Đôn, Thụy Hồng, Thái Thụy) trên trục ngang của lộ Đông Nam với hệ thống sông, ngòi chằng chịt là điều kiện thuận lợi để họ tộc "nối đời làm nghề chài lưới" gắn với sông nước phát huy uy lực của những hương binh cũng vốn sinh kế bằng nghề sông nước trên địa bàn chằng chịt sông nước. Nhìn trên địa đồ, sông nước Long Hưng khởi đầu mới từ ngã ba Nông Kỳ (sông Luộc với sông Hồng) giữ một vị trí hết sức quan trọng trong lộ Đông Nam của nhà Trần và từ hệ thống sông này, quan quân nhà Trần có thể rút lui từ kinh thành Thăng Long ra biển hoặc từ biển ngược lên kinh thành và cũng có thể xuôi về phương Nam bằng nhiều

HUNG BINH ĐỂ NGHIỆP

■ QUANG VIỆN

Theo tài liệu khảo cứu của Bảo tàng tỉnh, địa bàn huyện Thái Thụy có 1 bia đá được khởi tạo năm Xương Phù thứ 6 (1382) và 1 tấm mộc bài khắc năm Thiệu Long thứ 2 (1269) thời nhà Trần thế kỷ XIII - XIV, khẳng định: Thời nhà Trần, huyện Thái Thụy ngày nay thuộc phủ Long Hưng. Bia ký có ghi: "Thiên Trường - Long Hưng phủ, An phủ sứ ty...", hiểu nghĩa là Long Hưng (Thái Bình nay) và Thiên Trường (Nam Định nay) đều là hai phủ ngang nhau của nhà Trần.

Lễ hội "Vật cầu" trong hội làng Bích Du (thường gọi là Hét), xã Thái Thượng (Thái Thụy) tưởng nhớ công lao rèn quân, luyện tướng của tướng quân Phạm Ngũ Lão thời nhà Trần, thế kỷ XIII.

Trong cuộc kháng chiến chống Nguyên Mông, tại làng Bích Du, nay thuộc xã Thái Thượng, huyện Thái Thụy, địa bàn đóng quân, luyện quân của tướng quân Phạm Ngũ Lão, tướng quân đã sáng tạo ra nhiều hình thức luyện quân phong phú, rèn luyện thể lực và ý chí quả cảm cho quân sĩ nhà Trần trong đó có môn "vật cầu". Tham gia là 22 trai tráng được tuyển chọn là người trong làng và được chia làm 2 đội, mỗi đội gồm 10 quân và 1 tướng. Bên mặc trang phục màu đỏ là bên "tả" đại diện cho ngư nghiệp. Bên mặc trang phục màu xanh là bên "hữu" đại diện cho nông nghiệp. Quả cầu được làm bằng củ chuối hột trồng tại di tích nặng khoảng 8 - 9kg được "trình" lên bàn thờ chính hội để tế thánh trước khi được đem ra "vật" tại sân đấu của di tích. Mỗi đầu sân đấu được bố trí 2 cây "bồ" cao khoảng 2,5m để các cầu thủ của đối phương ném cầu vào và với thời gian 1 giờ được chia thành 2 hiệp, bên nào ném được quả cầu nhiều lần hơn bên đó sẽ giành phần thắng. Lễ hội "vật cầu", còn gọi là lễ hội đền Hét được tổ chức vào ngày 8 tháng Giêng hàng năm.

đường sông, biển khác nhau mà không cần quay lại đường cũ. Đánh giá về tuyến phòng hộ quan trọng này, trong sách "Du địa chí" của "Lịch triều hiến chương loại chí", tác giả Phan Huy Chú đã lược khảo sắc sảo: "Bãi Xích Đằng là kho của các đời và là chỗ xung yếu, then khóa". Thực tế, trải gần 800 năm, lịch sử vẫn ghi nhận, ngã

ba Luộc (nay là địa phận xã Tân Lễ, huyện Hưng Hà) vẫn là nơi giao tiếp của nhiều dòng chảy và nơi gặp gỡ của nhiều lộ, phủ: Long Hưng - Khoái (Hưng Yên), Hồng (Hải Dương), Thiên Trường (Nam Định), Lý Nhân (Hà Nam). Từ địa bàn sông nước này, đội quân thủy, bộ của nhà Trần tương tác, nương tựa vào nhau để "phục binh" ở

các bãi nổi trên sông, lợi dụng các nhánh sông chi lưu nhỏ từ sông Hồng, sông Luộc tạo con đường huyết mạch từ Thăng Long xuống hạ lưu nơi có nhiều lúa gạo làm lương thảo hoặc ngược lại, từ các miền quê xa kinh thành, thóc gạo, muối, đường và nhiều loại nhu yếu phẩm khác chuyên chở lên kinh thành.

Với triều đình nhà Trần, từ kinh thành Thăng Long theo dòng Hoàng Giang qua các quan sông, yếu hải tới ngã ba Nông Kỳ (Luộc) cánh cửa tâm linh mở toang và phía trước kinh thành đối diện với biển là khu lũng tằm với mộ tổ họ tộc Trần được di dời từ Tức Mặc (Nam Định) sang Long Hưng (Thái Bình) và Ngự Thiên (nay thuộc huyện Hưng Hà), miền đất bao dung, nơi bao lần ôm ấp, chở che gia tộc nhà Trần. Các tài liệu nghiên cứu cho thấy, từ kinh thành Thăng Long, sông Hồng như dải lụa kéo về đến góc Tây Bắc lộ Long Hưng thì "lượn" gấp khúc tạo thành ngã ba cửa Luộc (cổ sử gọi là Nông Kỳ) với nhiều bãi sa bồi hiểm hóc. Sử cũ chép, đây là Hải Triều, cửa Hải Thị... Chi lưu sông Hồng là Luộc ôm bọc phía Bắc của Ngự Thiên (nay là các xã Hồng An, Tiến Đức, thị trấn Hưng Nhân, huyện Hưng Hà) tiếp nối với dòng Hóa giang dài chừng 50km đổ ra cửa biển Đại Toàn (khu vực Lưu Đôn, Bát Đụn trang, Thụy Hồng ngày nay) cùng nhiều chi lưu khác lấy nước của Đại Hoàng giang, Tiểu Hoàng giang chia nhiều nhánh nhỏ, trong đó có dòng Diêm đổ ra cửa Diêm Hộ (nay là thị trấn Diêm Điền và xã Thái Thượng, huyện Thái Thụy). Bên kia Long Hưng phía bờ Tây sông Hồng là lộ Thiên Trường, sông Cái đổ nặng phù sa đổ nước ra cửa Ba Lạt...

Cảm ơn Báo Thái Bình

Hội đồng hương Thái Bình tại tỉnh Phú Yên thành lập từ năm 2000. Ban liên lạc thường xuyên kết nối, duy trì sự đoàn kết, tình cảm giữa người Thái Bình đang sinh sống, làm việc tại Phú Yên với nhau. Từ đó có nhiều hoạt động thiết thực gắn kết, hỗ trợ đồng hương trong xóa đói giảm nghèo, thăm hỏi động viên nhau khi ốm đau, xóa nhà tạm, chúc thọ người cao tuổi, khen thưởng các cháu vượt khó học giỏi. Phát huy truyền thống “quê lúa” Thái Bình - mảnh đất địa linh nhân kiệt góp phần xây dựng quê hương Thái Bình và Phú Yên ngày càng giàu đẹp.

Tại buổi gặp mặt mừng xuân Quý Mão 2023, ngày 14 tháng Giêng, bà con đồng hương Thái Bình được nghe thư chúc mừng năm mới của lãnh đạo tỉnh Phú Yên và Thái Bình những thông tin, thành tựu nổi bật của hai tỉnh trong phát triển kinh tế - xã hội những năm gần đây. Bà con bày tỏ niềm phấn khởi về quê nhà và Phú Yên có nhiều bước đột phá quan trọng và toàn diện, nhất là về kết cấu hạ tầng, chuyển dịch kinh tế, thu hút đầu tư và phát triển du lịch. Trong đó có đóng góp thiết thực của những người con xa quê Thái Bình tại Phú Yên.

Nhiều bà con bày tỏ sự biết ơn lãnh đạo tỉnh Thái Bình và Báo Thái Bình đã dành cho những người con Thái Bình đang sống, công tác tại Phú Yên thường xuyên số báo Thái Bình. Những tờ báo yêu quý từ quê mẹ Thái Bình đến tay những người con xa xứ thành món quà quý được rất trân trọng.

Những phi công quê Thái Bình ở Trung đoàn Không quân 910 anh hùng đóng trên đất Phú Yên cho biết: Sau những giờ bay trên cánh đồng lúa Tuy Hòa lại liên tưởng như đang bay trên “Quê hương năm tấn”. Khi về doanh trại được đọc Báo Thái Bình cảm thấy quê hương vô cùng gần gũi. Ông Hồ Đắc Thanh, Anh hùng Lực lượng vũ trang, nguyên là thuyền trưởng tàu không số và vợ là bà Lê Thị Bích Anh, nguyên là giáo viên cấp III ở huyện Thái Thụy đã sinh hai người con trên đất Thái Thụy cho biết: Báo Thái Bình có nhiều chuyên mục hay, đọc Báo Thái Bình thấy sưởi ấm cõi lòng. Còn bà Nguyễn Thị Tâm, nguyên là giáo viên cấp I phường Trần Lãm, thành phố Thái Bình cho biết: Báo Thái Bình đóng góp một phần quan trọng gắn kết nghĩa tình giữa quê hương và những người con xa xứ.

NGUYỄN ĐẮC TẤN
(Thành phố Tuy Hòa, tỉnh Phú Yên)

Tăng phụ cấp ưu đãi với viên chức y tế dự phòng, y tế cơ sở

(vietnamplus.vn) Ngày 15/2, Chính phủ ban hành Nghị định số 05/2023/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 56/2011/NĐ-CP ngày 4/7/2011 của Chính phủ quy định chế độ phụ cấp ưu đãi theo nghề đối với công chức, viên chức công tác tại các cơ sở y tế công lập.

Ảnh minh họa

Nghị định bổ sung khoản 7 vào Điều 3 Nghị định số 56/2011/NĐ-CP như sau: Mức phụ cấp ưu đãi theo nghề đối với viên chức y tế dự phòng, y tế cơ sở áp dụng từ ngày 1/1/2022 đến hết ngày 31/12/2023.

Mức phụ cấp 100% áp dụng đối với viên chức thường xuyên, trực tiếp làm chuyên môn y tế dự phòng (bao gồm cả kiểm dịch y tế biên giới); làm chuyên môn y tế tại trạm y tế xã, phường, thị trấn, phòng khám đa khoa khu vực, nhà hộ sinh, trung tâm y tế huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh, thành phố thuộc thành phố trực thuộc Trung ương và bệnh viện tuyến huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh, thành phố thuộc thành phố trực thuộc Trung ương.

Trong thời gian áp dụng mức phụ cấp ưu đãi theo nghề đối với viên chức y tế dự phòng, y tế cơ sở quy định tại khoản 7 này thì không áp dụng quy định tại điểm c khoản 2 và quy định đối với viên chức thường xuyên, trực tiếp làm chuyên môn y tế dự phòng tại khoản 4 Điều 3. Các cơ sở y tế công lập căn cứ quy định tại Nghị định này xác định nhu cầu kinh phí thực hiện năm 2022 và năm 2023; nguồn kinh phí thực hiện theo quy định tại Điều 4 Nghị định số 56/2011/NĐ-CP ngày 4/7/2011 của Chính phủ.

Trường hợp đề nghị ngân sách nhà nước hỗ trợ kinh phí thực hiện, cơ sở y tế công lập gửi cơ quan chủ quản, đơn vị dự toán cấp I báo cáo nhu cầu kinh phí và dự kiến sử dụng các nguồn kinh phí theo quy định, trong đó nguồn ngân sách nhà nước hỗ trợ để rà soát, thẩm định, gửi cơ quan tài chính cùng cấp chậm nhất trước ngày 31/3/2023 để trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định bổ sung dự toán ngân sách nhà nước năm 2023 theo quy định.

Bộ Tài chính, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương có trách nhiệm bố trí kinh phí theo phân cấp quản lý ngân sách để thực hiện. Việc quản lý, sử dụng, quyết toán kinh phí thực hiện theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước. Đơn vị chịu trách nhiệm về tính chính xác của số liệu đề nghị ngân sách nhà nước hỗ trợ theo quy định của pháp luật.

Kể từ ngày 1/1/2024 trở đi, mức phụ cấp ưu đãi theo nghề đối với cán bộ y tế dự phòng, y tế cơ sở thực hiện theo quy định khoản 1 đến khoản 6 Điều 3 Nghị định số 56/2011/NĐ-CP, Nghị định sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế (nếu có).

Áp dụng phần mềm đăng kiểm trực tuyến

(nhandan.vn) Trước tình trạng ùn tắc, quá tải tại một số trung tâm đăng kiểm thời gian qua, Cục Đăng kiểm Việt Nam đã chỉ đạo Phòng Kiểm định xe cơ giới (Cục Đăng kiểm Việt Nam) phát triển phần mềm TTDK đăng ký lịch hẹn kiểm định từ xa, qua đó giảm tình trạng ùn tắc, quá tải tại các trạm đăng kiểm trên toàn quốc.

Phần mềm TTDK - Đặt lịch kiểm định được triển khai từ ngày 12/1, thực hiện song hành trên cả nền tảng website (máy tính) và điện thoại (mobile app - IOS và Android).

Sau hơn 1 tháng thí điểm, phần mềm này đã đạt được những kết quả tích cực. Từ ngày 12/1, hệ thống website và phần mềm TTDK (ttdk.com.vn) đã triển khai tại 136 trung tâm đăng kiểm ở 53 tỉnh, thành phố, đạt hơn 50% tổng số lượng trung tâm đăng kiểm đang hoạt động trên toàn quốc. Trong đó, Hà Nội có 9 trung tâm đăng kiểm sử dụng, tiếp đến là Thành phố Hồ Chí Minh và Nghệ An có 6 trung tâm đăng kiểm sử dụng.

Cục Đăng kiểm Việt Nam cho biết, app đăng kiểm này vẫn đang tiếp tục được bổ sung, hoàn thiện tính năng, nâng cấp thêm trước khi đi vào vận hành chính thức. Khách hàng có thể nhận kết quả đăng kiểm ngay trên điện thoại, thanh toán phí dịch vụ đăng kiểm, lệ phí cấp giấy chứng nhận an toàn kỹ thuật và bảo vệ môi trường phương tiện cũng như nộp phí sử dụng đường bộ trực tuyến,...

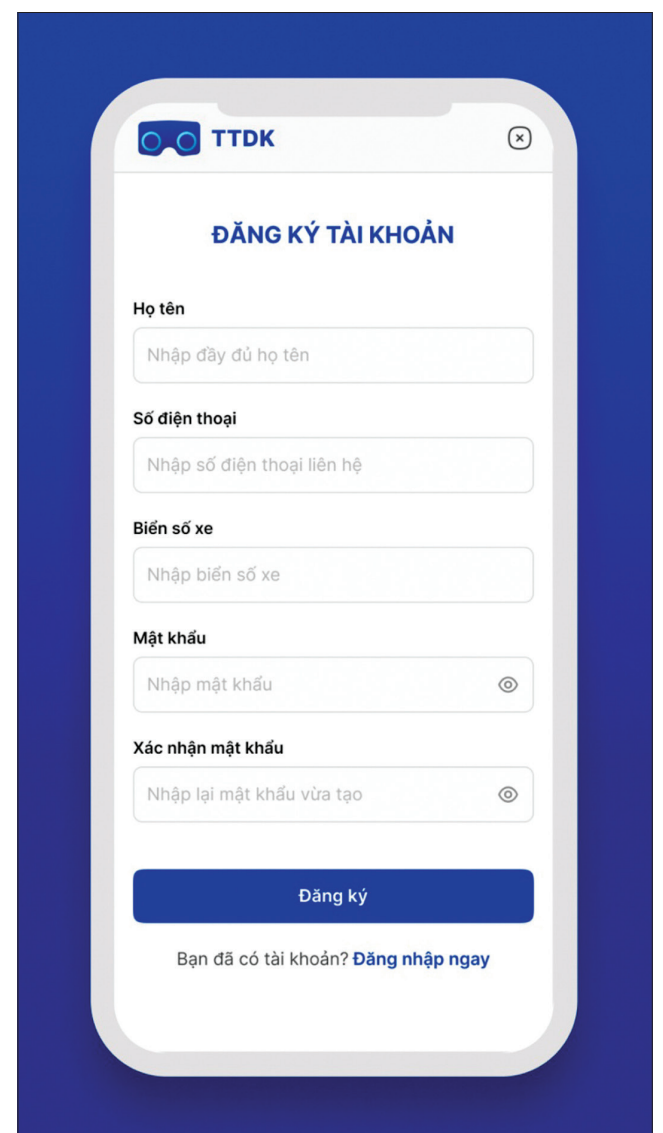
Với kết quả triển khai thí điểm trên, việc triển khai chính thức hệ thống đặt lịch hẹn kiểm định online trên tất cả các trung tâm đăng kiểm trên toàn quốc sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho người dân thực hiện đăng kiểm, cũng như hỗ trợ trung tâm đăng kiểm trong công tác quản lý, phục vụ người dân hiệu quả.

Trong thời gian tới, Cục Đăng kiểm Việt Nam tiếp tục có khuyến nghị các trạm đăng kiểm nâng cao tuyên truyền, vận động, hướng dẫn người dân tạo thói quen đặt lịch hẹn đăng kiểm để công tác kiểm định xe hoạt động hiệu quả, hợp lý, tiết kiệm thời gian, chi phí cho cả người dân và các trạm đăng kiểm.

Bên cạnh đó, thông qua hơn 100 ý kiến góp ý của khách hàng trên hotline, email, zalo sẽ tiếp thu và cập nhật, cải tiến hệ thống trong các phiên bản tiếp theo nhằm đáp ứng tối đa nhu cầu của các trung tâm đăng kiểm và khách hàng.

Theo nhận xét của một số khách hàng, sau khi tải app đăng kiểm TTDK trên ứng dụng điện thoại, thực hiện thao tác đăng ký, khách hàng dễ dàng đặt lịch kiểm định xe trên mục “Đặt lịch” của app. Điền các thông tin bắt buộc như: số điện thoại, biển kiểm soát, trạm đăng kiểm, ngày hẹn, khung giờ và ấn đặt lịch, chỉ khoảng 30 phút, hành khách sẽ nhận được thông báo xác nhận từ đơn vị đăng kiểm, quy trình diễn ra nhanh chóng, đúng giờ hẹn là đến, không cần phải đến sớm chờ đợi.

Truy cập app, ngoài tin tức về đăng kiểm, khách hàng còn có thể biết trung tâm đăng kiểm nào đang vắng, trung tâm nào quá tải, trung tâm nào đang hoạt động để lựa chọn đơn vị kiểm định phù hợp.

Giao diện phần mềm TTDK trên điện thoại.